

**2006-2010 / 2007. évi őszi ülészak / 2007. október 16 (98. szám) / A  
Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület-  
és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése)  
közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény, valamint  
a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló  
törvényjavaslat általános vitája / DR. ÁNGYÁN JÓZSEF**

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Hölgyeim és Uraim! Mindenekelőtt afölötti örömet szeretném kifejezni, hogy milyen nagyfokú egyetértés mutatkozik a tekintetben, hogy a Vásárhelyi-terv gyakorlatilag nem valósult meg annak megfelelően, ahogy ezt elterveztük, illetve a tekintetben is nagy az egyetértés, és én egészen meg vagyok lepve, hogy milyen problémái vannak ennek a törvénymódosításnak. Azt hiszem, hogy jó lenne, hogyha a tervek megvalósításában tudnánk ilyen egységes álláspontot képviselni, mindenesetre én magam is csatlakozni szeretnék, akár csatlakozhatom Kárpáti Tiborhoz, de Godó Lajoshoz vagy másokhoz, Velkey képviselőtársamhoz, akik mind-mind sorolták azokat a gondokat, problémákat, amelyek itt a módosítás kapcsán fölmerülnek.

Másrészt szeretném kifejezni nagyabecsülésemet és tiszteletemet államtitkár úr iránt annak fényében, amit Gazda László is mondott, hogy valószínűleg a tárca egyedül marad ezzel a programmal. Az az előterjesztés, ami ide került elénk, az azt mutatja, hogy a kormány hátrált ki a tárca mögül, és a tárca, védendő, amit lehet ebből a programból védeni, próbálkozik egy ilyen törvénymódosítással. Talán abban is egyetérthetnénk, hogy ilyen körülmények között talán az lenne célszerű, ha kormánypárt és ellenzék együtt nem a tárcának adná vissza ezt a problémakört meggondolásra, hanem a kormányának adná vissza, a kormányának adná vissza, ugyanis valószínűleg nem államtitkár úrnak kellene itt ülnie, ahogy látom én az indokoló részét is ennek a törvénymódosításnak, hanem például a pénzügyminiszter úrnak.

Nagyon szívesen ecsetelte államtitkár úr, és tényleg minden tisztelem az öné, hogy hogyan próbálja több irányból megmagyarázni, hogy miért kell módosítani ezt a Vásárhelyi-tervre vonatkozó törvényt, de az általános indoklásban ott van, hogy nincs pénz. A többi mind ennek a következménye, ezt államtitkár úr is pontosan tudja. Pontosán úgy mondja az általános indoklás, hogy költségvetési megszorítások indokolják, hogy hozzá kell ehhez a programhoz nyúlni.

Nos, ezek után nem véletlen, hogy a 2004. évi törvény, ha ez a módosítás így történik, ahogy történik, akkor abból a fele sem marad meg vagy a fele sem lesz igaz, különösen nem ebben a hétéves terveciklusban. Az valószínűleg a Tisza-völgy lakóit nem nagyon lelkesíti, én tudom, mert annak idején, amikor elindult a program, végigjárva a Tisza-völgyet, az önkormányzatokkal beszélgetve sokat, tudom, hogy nagy lelkesedés fogadta ezt a tervet, hogy egy komplex tájrehabilitációs program elindul a Tisza-völgyben vidékfejlesztési elemekkel, ökológiai elemekkel, egy újfajta tájhasználati rendszert építünk ki, ahol együttműködünk a Tiszával. Most azt látja az ember, hogy ebből gyakorlatilag semmi nem valósul meg, pontosabban ez a része a beláthatatlan, ködös jövőbe csúszik, és bekerült ugyanakkor egy tárca alapfeladat, egy vízgazdálkodási alapfeladat, a gátaknak az építése és rendben tartása.

(20.30)

Ez egy régi koncepció, hogy persze ezt is végeznünk kell. De ha a beruházás stratégiaváltással nem társul, akkor annak a hatékonysága nagyon-nagyon alacsony lesz. A földrajzosok magyarázzák el nekünk ezt világosan, hogy ha emeljük a gátakat, akkor a föliszapolódással a Tisza egyre magasabban lesz. Beleülhetünk tízmilliárdokat, százmilliárdokat, a probléma nem oldódik meg, sőt inkább egyre súlyosabb lesz, ha a koncepciót nem váltjuk.

És most azt látjuk, hogy az egyetlen elem, ami megmarad, az a gátépítés, aminek következtében ez a

probléma egyáltalán nem oldódik meg. Az a része viszont, ami a koncepcióváltást jelentené, nemcsak vésztározási céllal, hanem a Tisza-völgy együttműködő tározói, ahogy valamikor a Tisza működött, az erre vonatkozó elképzelések kikerülnek. Azok majd 20-25 év múlva, ha erre esetleg lesz pénz, kerülnek előtérbe. Államtitkár úr, elköltjük a pénzt, értelmetlenül, bocsánatot kérek, még azt a kevés pénzt is, ami láthatóan megmarad. Az a pénz is nagyrészt, ahogy itt a pénzügyi indoklásban is szerepel, majd az európai forrásokból származik.

Szeretném eloszlatni azokat az illúziókat, amelyek arra vonatkoznak, hogy ezek az európai források megoldják a Tisza-völgy problémáit. Tudja minden képviselőtársam, vagy ha nem tudja, szeretném elmondani, az Új Magyarország fejlesztési tervben, de még inkább ismerve az Új Magyarország vidékfejlesztési programot, jogcímek versenyeznek már így is, és éles vitákat folytatunk, hogy mire költsük el az Új Magyarország vidékfejlesztési programot. Ha nem lesz ezen belül, mondjuk, egy ÉTT-típusú szabályozás - egy érzékeny természeti területként kijelölve az a tározó -, akkor ez semmiféle többletet nem hoz a Vásárhelyi-terv programnak. Esetleges, hogy valaki onnan forráshoz jut-e vagy sem.

Olyan körülmények közt, amikor egy általános verseny zajlik az európai forrásokért, nem valószínű, hogy ez a forrás, amely idejut a Tisza-völgybe, megoldja azokat a problémákat, amelyek pedig a lényegi kérdéseket érintenék, mert nem egyszerűen árvízvédelmi, hagyományos vízügyi feladatról van itt szó, hanem egy tájrehabilitációról. Úgy, ahogy azt képviselőtársaim elmondták, egy vidékfejlesztési programról van szó, és egy ökológiai programról van szó. Egy más logikára épülő, a folyóval együttműködő gazdálkodási rendszer kialakításáról van szó. Földhasználatváltásról van szó, struktúraátalakításról van szó.

Gyönyörűen leírja ezt Andrásfalvy Bertalan vagy mások is, hogy a folyók völgyében hogy lehet együttműködni a folyóval. Egy vízvisszatartási programról van szó. Nem arról van szó, hogy amikor jön a nagy víz, akkor valahova el kéne tenni ezt a vizet egyszerűen - ez is probléma persze, és ez egy nemzetbiztonsági kérdés, hogy tudjuk ezt garantálni -, hanem pont arról van szó, amit itt képviselőtársaim is említettek, hogy azt a vizet, ami ide beérkezik - alvízi helyzetben van Magyarország, sok víz érkezik ide be -, ezt tartjuk meg azokra az időszakokra, amikor meg aszály van, és építjük ki hozzá az öntözőrendszereket.

Tehát nem egyszerűen vízügyi szakmai kérdéstről van itt szó (Jelzésre:), nem csak arról van szó, ahogy Demendi László képviselő úr közbeszólt. Valóban, én is így gondolom, nem csak arról van szó. Sőt, azt mondanám, hogy ez a része a dolognak csak egy járulékos része lehet, ehhez egy komplex stratégiaváltásra van szükség a Tisza-völgy hasznosításában, a folyó használatában.

Azt hiszem, hogy amikor itt képviselőtársaim is hiányérzetüknek adnak hangot, akkor épp erről beszélnek, hogy azok az elemek kerülnek ki láthatóan, vagy kerülnek valami beláthatatlan távolságra - én nem azt mondom, hogy vidékfejlesztés törölve, ahogy a Népszabadság, amely nem vádolható azzal, hogy nagyon ellenzéki irányultságú lenne, de azért azt írja, hogy vidékfejlesztés törölve. Én nem is mondom ezt. Én még ezt sem mondom, amit ő mond. Én azt mondom, hogy beláthatatlan időkre elhalasztva, és ez az, ami tulajdonképpen szomorú a Tisza-völgyben élők szempontjából, és a probléma megoldása szempontjából. A problémák ugyanis súlyosbodni fognak, ha ezzel a szelével foglalkozunk mindig, a gátépítéssel, ahogy ezt próbáltam a földrajzosok érvelése alapján elmondani.

El kell mondjam, hogy annak idején, amikor ez a program elindult, valóban egy jelentős társadalmi támogatottsága volt a Tisza-völgyben, mert perspektívát adott az ott élőknek. Mert látták, hogy egy olyan program alakul ki, ami ésszerűen fenntartható - most beszélünk fenntarthatósági stratégiáról, a természettel együttműködő, és a helyben élő közösségeket erősítő programról volt szó, és az ő biztonságukról szólt. Ezzel a módosítással vagy a jelen állapotában ebből a törvényből ez vész el.

Ettől van az, hogy valószínűleg a Vásárhelyi-terv önkormányzati tanácsa szombaton Nagykörűn válságtanácskozást tart, éppen a törvénymódosítással kapcsolatban. Azt gondolom, megkeresték tán

Fodor Gábor miniszter urat is - akit én nem irigylek ebben a helyzetében, megmondom őszintén -, aki nagy vehemenciával és számomra is szimpatikusan vetette be magát, hogy majd súlyt szerez ennek a területnek a kormányon belül. Láthatóan ez nem nagyon sikerült, és én ettől nem vagyok boldog, félreértés ne essék. Tehát nem szemrehányásként mondom, csak tényként megállapítom, hogy a jelen előterjesztés erre utal, hogy nem nagyon sikerül ez neki a kormányban.

Tehát a VTT önkormányzati tanácsa szombaton ülészik egy válságülésein Nagykörűn, polgármester úr vezetésével, összejönnek a Tisza-völgy önkormányzatai, meghányi-vetni, hogy most akkor mi legyen a teendő. Megmondom őszintén, én kaptam tőlük a híreket, nagyon elkeseredett a Tisza-völgy annak láttán, ami ebből az előterjesztésből látszik, és nemcsak az önkormányzatok, hanem különféle civil szervezetek, azt hiszem, hogy talán jelezték a tárcának is az ebbéli aggodalmaikat, meg a képviselőtársaimnak is, ha jól tudom, jó néhányuknak elküldték az ebbéli aggályaikat.

Szóval, a komplexitás nem módosult - mondja államtitkár úr. Lehet, hogy a fejekben nem módosult, és ez nagyon örömteli, de a tények azt mutatják, hogy a komplexitás elveszett ebből a programból, ha ez így valósul meg. Az embernek eszébe jut a prímás és az első hegedűs vitája, hogy a pénzt hogy osszák el; amikor megkérdezi, hogy járna-e nekünk ez a pénz, és erre azt mondja, hogy persze, járna, csak nem jut.

Ez egy nagyon szomorú helyzet, és a magam részéről és a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség részéről mi minden segítséget megadnánk, ha valóban kormánypárt és ellenzék együtt el tudná érni, hogy a kormány ezt a dolgot még egyszer gondolja át. Ez a jelen változat tulajdonképpen elfogadhatatlan a Tisza-völgyben (Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.) élők elképzelései szerint.

Köszönöm szépen. (Taps a Fidesz soraiban.)

**2006-2010 / 2007. évi őszi ülészak / 2007. november 5 (105. szám) / A Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény, valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat részletes vitája / DR. ÁNGYÁN JÓZSEF**

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Ilyen késői órán nem kívánok hosszasan visszaélni a türelmükkel, mégis engedjek meg, hogy az általános vitában elhangzottakat folytatva most már a konkrét módosító indítványokhoz kapcsolódóan néhány megjegyzést tegyek.

Ha csoportosítani akarom azokat a módosító indítványokat, amelyeket részben Font Sándor képviselőtársammal tettünk, akkor négy csokorba foglalhatnánk. Részben a célokat illetően próbáljuk azokat a célokat, amelyek megőrzendők az eredeti törvényből, újrafogalmazni és visszahozni a jelenlegi módosításban. Ehhez kapcsolódóan a feladatokat és a teendőket szeretnénk valamilyen módon mégis az eredeti elképzeléshez igazítani. A finanszírozás kérdéseire vonatkozik a harmadik módosítóindítvány-kör, illetve, amit nagyon fontosnak gondolunk, és a Tisza-völgyben élők különösen nehezményeznek a törvénymódosítással kapcsolatban, a partnerség, az együttműködés a térségben élőkkel a törvénymódosítással kapcsolatban. Tehát a törvény módosítását illetően javasolni szeretnénk, hogy maga a törvény írja elő, rendezze a partnerségi viszonyokat is a fejlesztési program végrehajtásában.

A módosító indítványaink általános indokolása talán akkor a leghelyesebb, ha ebből kiindulva éppen a helyben élők véleményét szeretném ideidézni. Már az általános vitában jeleztem, hogy a Tisza-völgyben komoly visszhangot váltott ki a 2004. évi törvény módosítása. Erőteljesen

nehezményezi a mintegy másfél milliós népesség, akit érint ez a módosítás, hogy a módosítás során a térségben élők véleménye kevésbé játszott szerepet, és éppen azok az elemek kerülnek ki a törvényből, amelyek a komplexitását adták volna a Vásárhelyi-tervnek, amennyiben meghaladta az általános vízügyi koncepciót, az árvíz-védekezési koncepciót, amennyiben meghaladta a pusztai gátépítést.

Ezért engedjék meg, hogy néhány gondolatot mintegy a módosító indítványaink indoklásaként összefoglalóan idézzek abból az állásfoglalásból, amelyet a Szövetség az Élő Tiszáért - ez a Tisza menti önkormányzatok, gazdálkodók, valamint a folyóért dolgozó civil szervezetek érdek-képviselői szervezete -, továbbá a VTT Önkormányzati Tanács, a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése által érintett önkormányzatokat tömörítő tanács fogalmazott meg a törvénymódosítással kapcsolatban.

Ez a grémium, amely - jelezni szeretném még egyszer - másfél milliós népesség véleményét hivatott tükrözni, eljuttatta észrevételeit, állásfoglalását az Országgyűlés elnökéhez, Szili Katalin asszonyhoz, továbbá a miniszterelnök úrhoz és a kormány számos tagjához, köztük Fodor Gábor miniszter úrhoz is. Nem fogom részletesen ismertetni az állásfoglalásukat, csak azokat a kérdéseket emelem ki, amelyek indokolják a módosító indítványainkat és a kapcsolódó módosító indítványainkat.

Az első ilyen megjegyzésük arra vonatkozik: úgy ítélik meg, hogy az érintettekkel való egyeztetés, a beruházások és a tervezés tapasztalatainak nyilvánosságra hozatala, az ügynevezett részvételen alapuló tervezés az elmúlt két évben fokozatosan abbamaradt. A VTT jelentős módosítása nem történhet meg az érintettek széles körének bevonása nélkül előkészített törvényjavaslat alapján.

A második általános megjegyzésük: a tervezet 1. §-ban foglalt alapelvei koncepcionális problémát vetnek föl. A Vásárhelyi-terv továbbfejlesztésének koncepciója éppen abból indult ki - írják -, hogy nincs lehetőség a gátak magasságának igazítására a folyamatosan emelkedő árvízszinthez. Tehát a komplex megoldást hiányolják, amely ebből a törvényi szövegből ennek következtében kimaradt.

(20.40)

A harmadik kulcsponthoz tartozik a módosító indítványainkat is indokolja: a törvényjavaslatnak a VTT megvalósításának finanszírozására vonatkozó 2. §-a elfogadhatatlan, a 25 éves időkeret nem nyújt belátható perspektívát a Tisza-völgyben élők számára. Kifogásolják továbbá azt is, hogy a kapcsolódó, 1003/2007. kormányhatározat is olyan kitételeket tartalmaz, amely a térségben élők számára elfogadhatatlan.

Azt hiszem, ötperces időkeret áll rendelkezésre, ezért itt most abbahagynám, és ha szabad, néhány megjegyzést majd még a későbbiekben a vita során, ha lesz vita, szeretnék a módosító indítványokkal kapcsolatban elmondani.

Köszönöm szépen a figyelmet.

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Néhány dolgot szeretnék még ide, a tisztelt Ház elé hozni azokból a kételyekből, amelyeket a Tisza-völgy önkormányzatai fogalmaztak meg a törvény módosításával kapcsolatban.

Az egyik ilyen, amit nehezményeznek, hogy a beterjesztett törvényjavaslatban nem szerepel a tározók és a kapcsolódó főbb beruházások megvalósításának konkrét ütemezése, ahogy itt az előbbiekben is elhangzott, ehhez csatlakozni szeretnék. Tehát feltétlenül valamiféle kísérletet kéne tennünk arra, hogy egy belátható ütemezése történjen meg a terveknek.

Ha egy másik megjegyzést szabad ide hozni, jóllehet, a törvényjavaslat 1. §-a utal a komplex megvalósítás elveire, a szűkös források bizonytalanná teszik az elsődleges fontosságú árvízvédelmi beavatkozásokon túl megvalósítandó beruházások finanszírozását és megvalósítását. Úgy tűnik a tervből, vagy a módosítás alapján úgy látszik, hogy az árvízvédelmi közvetlen beruházásokon, gátépítéseken túl szinte alig marad tervezhető forrás. Itt azt szeretném kiemelni, amit a későbbiekben

az önkormányzatok szövetsége is megfogalmaz, amikor azt mondja, hogy a VTT komplex megvalósításáért szintén felelős Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szakpolitikájában a tájgazdálkodás, tájhasználatváltás ösztönzése szintén alacsony prioritást képvisel. Én ezt talán nem mondanám, hogy alacsony prioritást képvisel, de annyit mindenképpen mondanék, hogy az ehhez kapcsolódó források, amelyeket az Új Magyarország vidékfejlesztési program tartalmaz, bizony meglehetősen szűkösek ahhoz az elváráshoz képest, amit ezen a területen fel kellene használnunk a Vásárhelyi-terv agrár-környezetgazdálkodási, vidékfejlesztési típusú végrehajtásához.

Hogy csak néhány példát hozzak ide, a vizes élőhelyek kialakítása szerepel ugyan mint lehetőség az Új Magyarország vidékfejlesztési programban, de évi 1,3 milliárd forintos kerettel az egész országra, az összes vizes élőhelyre, a halgazdálkodás meglévő kapacitásaira is. Vagy az agrár-környezetgazdálkodási intézkedésektől is sokat vár a földhasználati szerkezetváltásban a program ahhoz képest, mint amennyi forrás rendelkezésre áll, az egész országra 44 milliárd forint az összes agrár-környezetvédelmi intézkedésre rendelkezésre álló forrás, és ez gyakorlatilag hét évre, de legalábbis 2009 végéig lekötött forrásokat jelent. Tehát nem hozzáférhető külön a térségben élő emberek számára ez a forráskeret. Ezért bizonytalan a finanszírozás tervezhetősége az emberek oldaláról, akik ott élnek. Valószínűleg nem lehet megúszni, hogy az állam, a költségvetés az eredeti terveknek megfelelően, azon túl, amennyit ezek az európai programok mint önrészt megkívánnak, a programhoz kötötten is forrásokat különítsen el a végrehajtáshoz.

Azt hiszem, hogy ezt a polémiát az általános vita során lefolytattuk, és azt gondolom, érdemes lenne meggondolni, hogy legalább jelzés értékkel a költségvetés vegyen részt a Vásárhelyi-terv finanszírozásában, azon túl, amit a társfinanszírozási igények e tekintetben felvetnek.

A komplexitás mellett érvelnek azok az intézkedések, és az erre vonatkozó módosító javaslatainkat is ezért fogalmaztuk meg, amelyek az utóbbi időben születtek, és erősítik az európai folyamatokban is a komplexitás iránti törekvéseket. Az árvízi direktíva, amelyet az Európai Unió Magyarországra is kötelezően vagy ajánlásként megfogalmazott, a vízkeret irányelv, a vízgyűjtőgazdálkodás-tervezés mint európai program nem egyszerűen árvízi védekezési feladatokat ír elő. A tiszai árvízi szabályozás a Kárpát-medencében, volt egy ilyen NKFP program, ami megvizsgálta részletesen a lehetőségeket, és feltárta a komplex megoldások lehetőségeit, tudományosan alátámasztott vizsgálatokkal.

Tudjuk, hogy sokkal jobb megoldás egy komplex megoldás, mint ha egy elemét kiragadjuk az árvízi védekezésnek, és azzal próbálunk foglalkozni. Hogy már olyan programokat ne is mondjak, mint a VAHAVA, ami a klímaváltozásból fakadó problémákat gyűjti össze, vagy a LEADER-program maga, ami pedig a helyi kezdeményezésekre vonatkozik, ahol valóban szintén a komplex fejlesztési programok irányába kéne mennünk, ahelyett, hogy egy elemet kiragadjunk. Ezek mind-mind a Vásárhelyi-tervnek a komplexitás irányába történő továbbmozdítását indokolnák.

Még egy kétpercesben szeretném majd összefoglalni a fő indokokat, amelyekkel a módosító indítványainkat alátámasztjuk, és amelyek az önkormányzati szövetségtől érkeztek. Szeretném azt hangsúlyozni, hogy ezek a módosító indítványok tulajdonképpen a Tisza-völgyben élők módosító indítványai, és én pusztán arra a szerepre vállalkoztam, hogy megpróbálom ide hozni a Ház elé az általuk megfogalmazott problémákat, kérdéseket.

Köszönöm szépen.